

Persatuan Pengguna Pulau Pinang
Consumers Association of Penang
檳城消費人協會 பிளாங்கு பயனீட்டாளர் சங்கம்

Websites:
(in English, BM, Chinese,
& Tamil)
www.consumer.org.my

10 Jalan Masjid Negeri, 11600 Pulau Pinang, Malaysia
Tel: 604-8299511 Fax: 604-8298109
email: consumerofpenang@gmail.com

Surat Kepada Pengarang

14 April 2023

Dalam konflik manusia-hidupan liar, kehidupan liar yang tewas

Sejak akhir-akhir ini serangan beruang, gajah merayau-rayau mencari makan, harimau kumbang berkeliaran, harimau merayau-rayau menjadi tajuk utama konflik antara manusia-haiwan. Konflik manusia-hidupan liar kini meningkat dengan ketara apabila bilangan manusia terus berkembang, menjadikan hutan bertukar kepada pertanian, lebuhraya, jalan raya dan kereta api melalui kawasan yang dahulunya terpencil, dan membina rumah dan komuniti di atas tanah di mana pernah menjadi tempat haiwan berkeliaran dengan bebas sebelum ini.

Konflik manusia dan kehidupan liar ini meningkat apabila kehidupan liar dihimpit keluar daripada habitatnya dan menjadi konfrontasi dengan manusia. Konflik manusia-hidupan liar ini juga menimbulkan ancaman serius kepada spesies yang dahulunya banyak tetapi kini tidak dapat menemui tempat yang selamat untuk didiami. Konflik manusia-hidupan liar juga mengancam individu dan komuniti, penduduk luar bandarlah yang terpaksa menanggung kos akibat kehilangan tanaman, pemangsaan ternakan, dan kadangkala kecederaan diri atau kematian.

Adalah tidak menghairankan jika haiwan berhubungan dengan manusia memandangkan kita berkembang ke dalam wilayahnya. Tidak perlu terkejut apabila spesies kita yang paling ikonik iaitu harimau dan gajah berada dalam risiko konflik manusia-hidupan liar. Contohnya, kucing liar, yang memburu di kawasan yang luas untuk kelangsungan hidup, sering terperangkap dalam konflik manusia-hidupan liar, ia diburukkan lagi oleh kehilangan habitat dan kekurangan makanan, menyebabkan kadang-kadang kambing atau lembu menjadi mangsanya. Begitu juga, gajah dan herbivor liar lain lebih cenderung untuk mendapatkan sumber makanan yang kaya daripada tanaman oleh manusia. Spesies terancam ini semakin cenderung dibunuh oleh orang yang melindungi keuntungan/mata pencarian (tanaman dan ternakan) atau untuk mempertahankan diri dan boleh membawa kepada kepupusan. Manusia adalah hakim, juri, dan algojo dalam konflik manusia-hidupan liar, dan kehidupan liar sentiasa menjadi tertuduh.

Konflik ini adalah disebabkan oleh penambahan bilangan manusia yang menolak kehidupan liar keluar daripada habitat semula jadi dan kehilangan habitat adalah salah satu ancaman paling biasa kepada spesies terancam. Namun penambahan manusia berterusan. Rimba Watch melaporkan bahawa antara 2017 dan 2021, Malaysia telah menebang hutan seluas 349,244 hektar, dengan Sarawak dan Pahang mengalami kadar penebangan hutan yang paling tinggi. Pemacu terbesar penebangan hutan ialah ladang balak (41.6%) daripada penebangan hutan, diikuti oleh kelapa sawit (15.5%). Dianggarkan 2,346,601 hektar tambahan hutan telah diperuntukkan untuk penebangan hutan. Rimba Watch juga menganggarkan bahawa trend ini akan berterusan sehingga kita akan kehilangan tambahan 15,636,737 hektar kawasan hutan iaitu 47.35% daripada jumlah keluasan tanah kita. Ini menunjukkan kegagalan komitmen Malaysia untuk mengekalkan 50% tanahnya sebagai litupan hutan.

Sementara kemerosotan dan kemusnahan habitat adalah satu-satunya ancaman terbesar kepada spesies, langkah perlindungan habitat adalah amat sedikit dan terhad. Kawasan yang dilindungi mestilah cukup besar untuk diisi dengan pelbagai habitat yang diperlukan, termasuk tanah di luar kawasan teras yang dilindungi. Terutamanya bagi kehidupan liar yang merayau, rizab kecil terpencil, berpecah-belah adalah nilai terhad.

Turut membimbangkan ialah kawasan yang dilindungi menghadapi pelbagai ancaman yang mengecewakan, termasuk pemburuan haram, pencemaran dan kemerosotan daripada industri tempatan, dan penyingkiran daripada status perlindungan. Strategi dan penyelesaian semasa tidak sepadan dengan skala masalah yang dihadapi, dan langkah pengurusan selalunya satu demi satu. Jelas sekali bahawa kerajaan negeri tidak mahu campur tangan dengan kepentingan kewangan industri besar, sering enggan menggunakan kuasa mereka bagi melindungi hidupan liar. Akibatnya, habitat terus berkurangan dan hidupan liar terus hilang.

Setiap orang mempunyai peranan untuk membalikkan arah aliran semasa ini daripada pihak berkuasa Kerajaan, komuniti tempatan (termasuk orang asli), pembuat keputusan dan sektor swasta. Konflik manusia-hidupan liar mestilah diuruskan dengan kerjasama dan tindakan bersatu untuk membangunkan langkah yang akan membolehkan kewujudan bersama hidupan liar negara.

Mohideen Abdul Kader
Presiden
Persatuan Pengguna-Pengguna Pulau Pinang (CAP)